

Fald og snublen - skyld i hver femte ulykke i bygge og anlæg

Én ud af fem alvorlige ulykker i bygge og anlæg sker, når de ansatte falder, glider eller snubler. Det viser en opgørelse over de anmeldte alvorlige arbejdsulykker i perioden 2011-2014, som Arbejdstilsynet har udarbejdet.

I alt drejer det sig om 847 alvorlige ulykker i bygge og anlæg, sket i perioden fra 2011-2014, der skyldes, at de ansatte falder, snubler eller glider. Selvom ulykkerne ofte virker banale, så er de alle anmeldt med tre ugers fravær fra jobbet eller mere. Hertil kommer, at en del af disse ulykker giver varige mén.

Hvor går det galt

Ofte er der en tendens til at bagatellisere snubleulykkerne: Hvor galt kan det gå, når man snubler! Er det overhovedet noget, man kan undgå på en byggeplads!

Men der er ofte en mønster i, hvad der sker, når det går galt. Derfor er det også muligt at gøre noget for at undgå mange af disse ulykker. Det gælder både på virksomhedens eget område og på byggepladsen.

De fleste af ulykkerne sker brancherne tømrer-, murere-, VVS- og el-installationsforretninger. Her drejer det sig fx om følgende ulykker:

Murerforretninger:

- Udendørs – fx ved færden på glat underlag som sne og is
- Når der 'skydes genvej' hen over oplagrede materialer og affald, fx fordi adgangsvejene ikke er anlagt hensigtsmæssigt
- På grund af glatte stilladser og mindre åbninger og kanter mellem stilladسدæk

Tømrerforretninger:

- Under arbejde - fx når der trædes i affald, fordi der ikke løbende ryddes op
- På færdselsveje - fx fordi de er glatte, hullede eller der ligger materialer eller spild
- Ved udstigning af maskiner samt ved nedstigning fra stiger – fx når der trædes ned i spild eller på ujævnt eller glat underlag

VVS-forretninger:

- Udendørs – fx færden på ujævnt underlag på byggepladsen
- Indendørs – fx på grund af åbninger i og mellem dæk

El-installationsforretninger:

- Udendørs – fx ved ujævnt, vådt, isglat underlag og på trapper
- Indendørs – fx ved niveauforskelle, kabelgrave, udsparringshuller og henlagte materialer
- Ved udstigning af bil – fx når der trædes ned i spild eller på ujævnt eller glat underlag

I alle brancher - ofte i forbindelse med at medarbejderne bærer værktøj og materialer på terræn og trapper.

Gode råd – sådan undgår I faldulykker på jobbet

Til arbejdsgiveren:

- ✓ Orienter jer om bygherrens planlægning på byggepladser omkring etablering og vedligeholdelse af adgangsveje, trapper, belysning, glatføreberedskab mv. og vurder, om det er tilstrækkeligt til jer. Ved spjældarbejde, sørg for aftaler om dette med kunderne.
- ✓ Undgå at medarbejderne skal bære værktøj og materialer. Sørg for mekanisk transport helt frem til arbejdsstedet.
- ✓ Organiser, at der ryddes op og holdes orden på adgangsveje og arbejdssteder.
- ✓ Aftal med de ansatte, hvad du vil have dem til at gøre for at undgå snubleulykker.

Til de ansatte:

- ✓ Sig til og sig fra når adgangsveje, trapper, belysning og glatførebekæmpelsen ikke er i orden.
- ✓ Hold løbende underlaget, hvor der færdes og arbejdes, fri for værktøj, materialer og spild.
- ✓ Brug hjælpemidler til transport værktøj og materialer helt frem til arbejdsstedet - undgå at bære ting.
- ✓ Skyd ikke genvej - brug de planlagte adgangsveje.

Fakta

Opgørelsen af de anmeldte alvorlige arbejdsulykker i perioden fra 2011-2014 viser, at der er tre typer af arbejdsulykker, der sker oftest:

1. Fald, gliden og snublen ved arbejde og færden på arbejdspladsen – ca. 22 % af de alvorlige ulykker. (Bygge og anlæg 21 %)
2. Akut fysisk overbelastning ved løft/træk/skub – ca. 22 % af de alvorlige ulykker. (Bygge og anlæg 23 %)
3. Fald fra højden – ca. 18 % af de alvorlige ulykker. (Bygge og anlæg 23 %)

De seks branchegrupper med flest alvorlige ulykker, ved fald i samme niveau i perioden 2011-2014, fx fordi de ansatte er gledet eller snublet, er følgende:

1. Daginstitutioner: 30 % af ulykkerne = 387 alvorlige ulykker. Det drejer sig især om brancherne aldersintegrerede institutioner og børnehaver.
2. Undervisning: 26 % af ulykkerne = 377 alvorlige ulykker. Det drejer sig især om branchen folkeskoler.
3. Kontor: 26 % af ulykkerne = 934 alvorlige ulykker. Det drejer sig især om brancherne generelle offentlige tjenester og boligselskaber og anden udlejning af boliger.
4. Transport af gods: 25 % af ulykkerne = 429 alvorlige ulykker. Det drejer sig især om brancherne vejgodstransport, kurertjeneste og posttjeneste.
5. Bygge og anlæg: 21 % af ulykkerne = 847 alvorlige ulykker. Det drejer sig især om brancherne tømrer-, murere-, VVS- og el-installationsforretninger.

6. Døgninstitutioner og hjemmepleje: 19 % af ulykkerne = 521 alvorlige ulykker. Det drejer sig især om brancherne plejehjem og hjemmehjælp.

Eksempler fra ulykkesanmeldelser i bygge og anlægsbranchen

- *En ansat træder over oplagret materiel og vrider om på den ene fod hvorved kroppens vægt forskydes over på det andet ben. Spolebenet brækkede. (1-3 måneders fravær).*
- *En ansat kom gående og faldt i en kombination af støv og vand, som var glat. Faldt på skulder. (3-4 ugers fravær).*
- *En ansat snubler over mellemrum mellem to køreplader. Får et vrid i knæet. Beskadiger ledbånd i knæet. (1-3 måneders fravær).*
- *En ansat var ved at fræse riller og fik overbalance med rillefræser pga. en lille udsparring i gulvet. Faldt ind i væggen og kom til skade med skulder og arm. (3-4 ugers fravær).*
- *En ansat faldt over gulvbrædder der var lagt på trappe. Da han forsøger at undgå at falde vrider han i knæet og mærker et kraftig smæld i knæet. (1-3 måneders fravær).*
- *En ansat snubler på fliser, der ligger ujævnt, under indbæring af eternitplade fra firmabilen. Prøver pr. refleks at holde fast i pladen, hvorefter jeg får et knæk i ryggen. (3-4 ugers fravær).*

Få mere viden hos

Pressechef i Arbejdstilsynet, Jesper Tidemann tlf. 72 20 93 94
Faglig medarbejder i Arbejdstilsynet Holger Delfs 72 20 96 17
Ulykkesforsker på DTU Kirsten Jørgensen 22 66 60 64

Læs mere

Arbejdstilsynets hjemmeside: arbejdstilsynet.dk/snubleulykker
BAR bygge og anlæg: [Fare for snublen og fald i samme niveau](#)